

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

POZITIVNA DISKRIMINACIJA PRI CELOVITI ENERGETSKI PRENOVI JAVNIH STAVB KULTURNE DEDIŠČINE S SREDSTVI OP EKP 2014-2020

Mihael Mirtič

Projektna pisarna
za energetske prenove stavb

Dolgoročni cilji

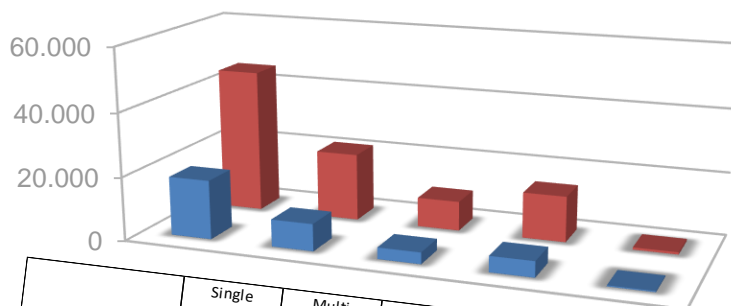
OP EKP: V obdobju 2014–2023 obnoviti
≈1,3 mio m² javnih stavb
 - od tega **≈130.000 m²** javnih stavb ožjega
 javnega sektorja

Direktiva 2012/27/EU o en. učinkovitosti: Vsakoletna
 prenova 3 % površine stavb v lasti in rabi osrednje vlade

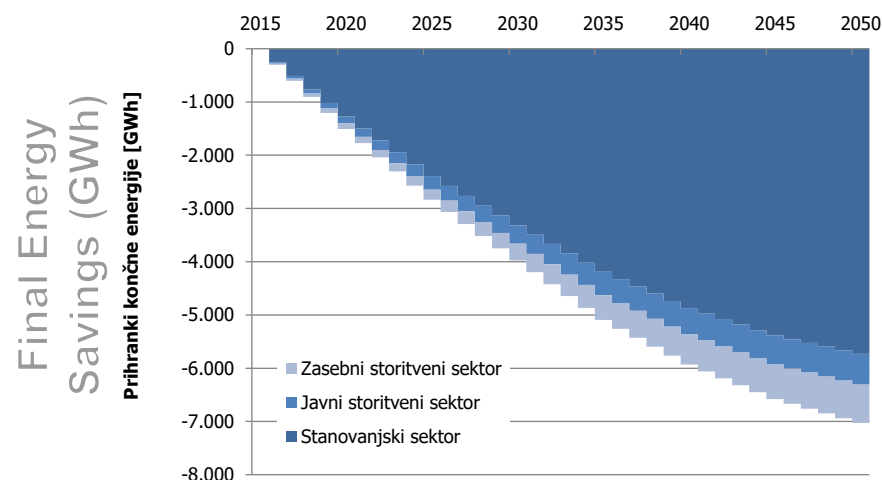
- 1.5 GWh (5,4 PJ) Final Energy Savings by 2020
  - 3.9 GWh (14,3 PJ) by 2030
  - 7.1 GWh (25,3 PJ) by 2050
- 85% in Residential Sector

Ocena prihrankov

Potencial za energetske preno

	Single Apartment 41%	Multi Apartment 40%	Public Buildings 38%	Non-Residential 34%	Government 47%
Cumulative Potential	18.540	8.481	3.578	4.949	336
Base Potential	45.352	21.287	9.300	14.387	708

Ključne predpostavke

- **Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb v energetske prenovne stavbe + njena dopolnitev:**
  - Sofinanciranje do 40 % upravičenih stroškov investicije
  - Predhodni postopek JZP
- **Finančna konstrukcija:**
  - Nepovratna EU sredstva OP EKP 2014-2020: 117,4 mio EUR
  - Povratna EU sredstva OP EKP 2014-2020: 25 mio EUR
  - Zasebna podjetja (energetsko pogodbenišтво)
  - Lastna sredstva javnih partnerjev

Dokumentacija

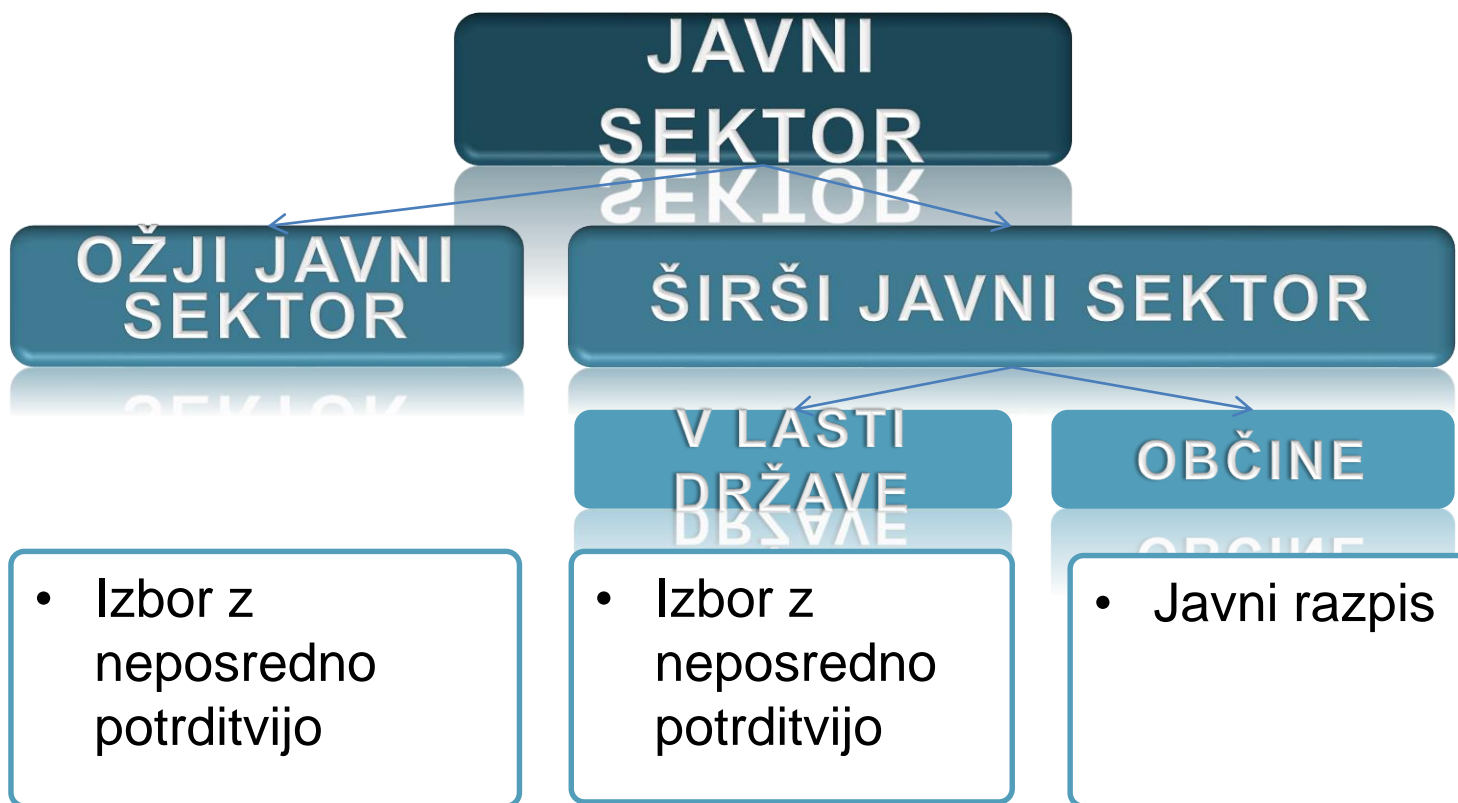
- Podrobnejše usmeritve javnim partnerjem pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja
- Navodila za delo posredniških organov in upravičencev pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja
- Navodila in tehnične usmeritve za energetske prenovne javnih stavb
- Priročnik upravičenih stroškov pri ukrepu energetske prenove stavb javnega sektorja
- **Smernice za energetske prenovne stavb kulturne dediščine**

Druga vzorčna dokumentacija

- Oris poziva promotorjem
- Oris odločitve o javno-zasebnem partnerstvu
- Oris koncesijskega akta
- Oris skupnega akta
- Oris razpisne dokumentacije
- Oris vzorca pogodbe
- Oris sporazuma

Pristopi k dodeljevanju sredstev

Pogoji za prijavo (1)

- OP EKP:
  - izkazovanje možnosti za financiranje z energetske pogodbeništvom
  - dodeljevanje podpore samo tistim stavbam, ki izkazujejo določen nivo dovedene energije
  - dodeljevanje podpore samo tistim delom operacije, ki prispevajo k učinkoviti rabi in/ali uporabi obnovljivih virov energije

Pogoji za prijavo (2)

- DSEPS:
  - izkazovanje lastništva osebe javnega sektorja
  - opredelitev predloga celovite en. prenove stavbe
- Druga izhodišča:
  - izdelava projektne dokumentacije za energetska prenovo (samo za JN)
  - sočasno izvajanje drugih ukrepov za izboljšanje stanja stavbe
  - izvajanje energetske prenove v skladu z načeli trajnostne gradnje

Merila za ocenjevanje (1)

- A. Prispevek k energetske učinkovitosti:
  - a) razmerje med letnim prihrankom končne energije in kondicionirano površino stavbe (kWh/m² /leto),
  - b) razmerje med povečanjem proizvodnje energije iz OVE in porabo končne energije po prenovi.
- B. Delež sofinanciranja upravičenih stroškov s strani upravičenca:
  - a) razmerje med letnim prihrankom končne energije in vrednostjo upravičenih stroškov (kWh/€/leto).

Merila za ocenjevanje (2)

- C. Prispevek k družbeni spremembi in dvigu družbene ozaveščenosti:
  - a) izvedba operacije po JZP, ki omogoča izvedbo financiranja z energetske pogodbeništvom,
  - b) višina operacije brez DDV (mio €),
  - c) izgradnja el. polnilne naprave za avtomobile.
- D. Specifična merila za stavbe kulturne dediščine:
  - Pri stavbah kulturne dediščine se bodo pri izračunu kazalnikov t_{Aa} in t_{Ba} upoštevali učinki izvedbe prenove, vključno z virtualnimi ukrepi, ki jih zaradi varovanja kulturne dediščine ne bo možno izvesti v celoti ali delno (npr. fasada) oziroma, kot da je bil ukrep izveden.

Pozitivna diskriminacija stavb kulturne dediščine (1)

Celovita energetska prenova stavb kulturne dediščine:

Stavbe, ki imajo prepoznavne stavbne elemente oziroma so zavarovane kot kulturna dediščina, običajno ni mogoče celovito energetske prenoviti na način, ki ne bi negativno vplival na varovane vrednote. Zato s tem izrazom označujemo posebnost celovite energetske prenove, iz katere so izključeni vsi ukrepi, ki bi posamezni stavbi nepovrnljivo spremenili značaj ali videz. Obseg celovite energetske prenove je zato odvisen od arhitekturnega in zgodovinskega pomena posamezne stavbe, ki morata biti upoštevana, s čimer se zagotavljajo nadaljnji obstoj in obogatitev kulturne dediščine ter njeno vzdrževanje, obnova, prenova, uporaba in oživljanje tako, da posegi vanjo ne spreminjajo videza, strukture, notranjih razmerij in uporabe dediščine.

Pozitivna diskriminacija stavb kulturne dediščine (2)

- Pri stavbah kulturne dediščine se za namen točkovanja pri izboru operacije, poleg dejanskih učinkov, ločeno prikažejo učinki izvedbe prenove, ki jih zaradi varovanja kulturne dediščine ne bo možno izvesti v celoti ali delno (upoštevajoč samo konstrukcijske sklope toplotnega ovoja stavbe, npr. izvedba toplotne zaščite zunanjih sten itn.), t.j. virtualni letni prihranek končne energije ob predpostavljeni izvedbi virtualnih ukrepov.

Tako se pri elementih stavbnega ovoja, na katerih ukrepi energetske prenove zaradi varovanja kulturne dediščine niso oziroma so zgolj delno izvedljivi, privzamejo največje dovoljene vrednosti toplotne prehodnosti skladno s predpisom, ki ureja učinkovito rabo energije v stavbah. To velja samo v primeru, ko toplotna prehodnost varovanega elementa v sklopu predvidene energetske prenove presega predpisane mejne vrednosti. Izvedba virtualnih ukrepov se določi samo na podlagi virtualnih ukrepov na toplotnem ovoju stavbe, ki se vrednotijo z »virtualnim letnim prihrankom končne energije«, ki je eden od parametrov pri izračunu kazalnikov t_{Aa} in t_{Ba} .

Pozitivna diskriminacija stavb kulturne dediščine (3)

»letni prihranek končne energije«

=

»dejanski letni prihranek končne energije«

+

»virtualni letni prihranek končne energije«

Virtualni prihranki se v investicijski dokumentaciji in načrtu merjenja in kontroli prihrankov energije ne obravnavajo in niso namenjeni izkazovanju prihranka energije ob dejanski rabi, temveč so namenjeni izključno vrednotenju vlog v okviru meril za ocenjevanje.

Pozitivna diskriminacija stavb kulturne dediščine (4)

Podpora samo za stavbe, ki izkazujejo doseganje predpisane ravni učinkovite rabe in obnovljivih virov energije:

V primeru stavb kulturne dediščine, ki ne zadostijo zahtevam in pogojem predpisane ravni učinkovite rabe in obnovljivih virov energije, mora prijavitelj s pridobljeno izjavo izdelovalca energijskih lastnosti stavbe izkazati, da bo pri izvajanju operacije upoštevana predpisana raven učinkovite rabe in obnovljivih virov energije v delu, kot to dopuščajo zahteve varstva kulturne dediščine, kar mora biti utemeljeno glede na pridobljene kulturnovarstvene usmeritve ali kulturnovarstvene pogoje ali kulturnovarstveno soglasje k projektni dokumentaciji.

Pozitivna diskriminacija stavb kulturne dediščine (5)

Smernice za en. prenavo stavb kulturne dediščine, november 2016:

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Center za konservatorstvo
Restavratorski center

VLOGA ZA KULTURNOVARSTVENE USMERITVE PRED ZAČETKOM NAČRTOVANJA ENERGETSKE PRENOVE STAVBE

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota: _____

1. Osnovni podatki o investitorju
Ime in priimek oz. ime organizacije: _____
Naslov: _____

2. Osnovni podatki o stavbi
Točen naslov (lraj, občina, ulica, hišna številka): _____
Katastrska občina: _____ Parcela: _____
Če stavba nima svoje hišne številke, podajte opis lokacije in stavbe: _____

3. Podatki o drugih ukrepih, ki se bodo izvajali sočasno z energetsko prenavo
(statična sanacija, protipožarna zaščita ipd.)
Opis predvidenih drugih ukrepov na stavbi: _____

4. Priloge
Priloženi so naslednji dokumenti: _____

Opomba: Kulturnovarstvene usmeritve so namenjene lažjemu načrtovanju celovite energetske prenave, vendar ne nadomeščajo kulturnovarstvenih pogojev po 28. členu ZVKD-1.

Nabor energetskih ukrepov na stavbi, za katere želite usmeritve:

UKREPI	PODROBNEJŠI OPIS UKREPA
A. UKREPI NA STAVBNEM OVOJU	
ZUNANJE STENE	
Toplotna zaščita zunanjih sten z zunanje strani: opredeli se: - v celoti - delno (navesti, kateri del fasade, npr. stranska, dvoriščna ipd.)	
Toplotna zaščita zunanjih sten z notranje strani: opredeli se: - v celoti - delno (letna etaža ...)	
Drugi ukrepi na ovoju (tesnjenje ...):	

Opomba: *Ker med iskanjem možnosti za dodeljevanje podpore v okviru OP idejna zasnova oziroma podrobnejši opis predvidenega posega običajno še ni izdelan, bo ZVKDS izdal zgolj kulturnovarstvene usmeritve, ki so namenjene učinkovitejšemu načrtovanju projektne in investicijske dokumentacije.*

Te usmeritve ne nadomeščajo kulturnovarstvenih pogojev za posege iz 29. člena ZVKD-1, ki jih je na podlagi idejne zasnove treba pridobiti ob pripravi projektne in investicijske dokumentacije na podlagi usmeritev.

Vpliv na dokumentacijo

Strokovna priprava vključno s kritično presojo variant je z vidika celovitosti projektov in dolgoročnih pogodb postala še pomembnejša:

→ REP in ID sta **temeljna dokumenta za pripravo projektov** energetskega pogodbenišтва ter prijavo projektov → določata tako tehnična kot ekonomska izhodišča za podpis pogodb z zasebniki in črpanje sredstev.

Razpisi in povabila (2016, 2017 in 2018)

- **98,64** mio EU sredstev (od skupaj razpoložljivih 117,4 mio EU sredstev) **objavljenih v okviru:** 3 javnih razpisov + 8 povabil.
- **25** mio EU sredstev namenjenih FI.
- **71** projektov v vrednosti $\approx$ 44 mio EU sredstev **izbranih kot primernih** za sofinanciranje
- **62** projektov: OU **odobril** (17 projektov), v okviru JR **izbranih** (45 projektov)

Analiza pilotnih projektov

Pilot	Karakteristika	$A_{\text{neto\_tl}}^*$	JZP	investicija** (mio EUR)
CŠOD Bohinj	sNES	$\approx 2.000^*$	da	1,2
3 sodišča – Celje, Slovenj Gradec, Murska Sobota	Večje št. stavb oz. sklop stavb	$\approx 14.000^*$	da	2,0
Upravna stavba Šmarje pri Jelšah	Več upravljavcev	$\approx 3.500^*$	da	0,8
Stavbe kulturne dediščine	Kulturna dediščina	$\approx 55.500^*$	da	4,1

* Neto tlorisna površina (m²)

** Brez DDV

Energetsko pogodbeništvo (EP)

Nacionalni **model EP** se obravnava kot **JZP** (potrjeno s strani MF in EUROSTAT):

- Večina tveganj je na strani koncesionarja (investicijsko tveganje in tveganje razpoložljivosti)
- Koncesionar upravlja s stavbo in zagotavlja pogodbeno dogovorjene prihranke energije
- Investicija se vodi izven bilance javnega partnerja
- **Investicija ne vpliva na javni dolg**

Analiza potrjenih operacij (1)

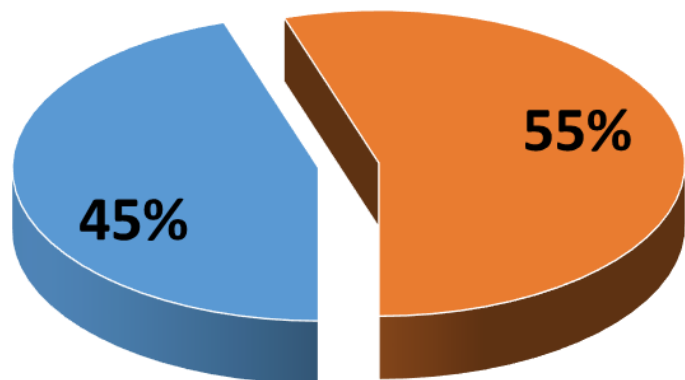
Rezultati	Skupaj	JZP		JN	
Število operacij	71	32	45%	39	55%
Neto tlorisna površina - Anet (m ²)	≈745.000	≈555.000	75%	≈190.000	25%
Prihranki en. na Anet (kWh/m ² a)*	75	86	115%	68	91%

* Navedeni prihranki energije iz predloženih vlog, kjer je izvajalec že bil izbran pred oddajo vloge.

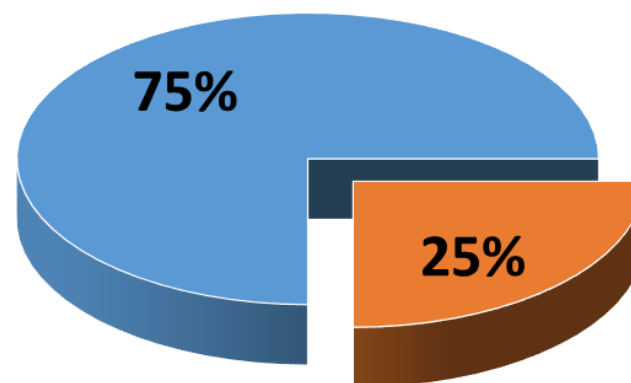

Analiza potrjenih operacij (2)

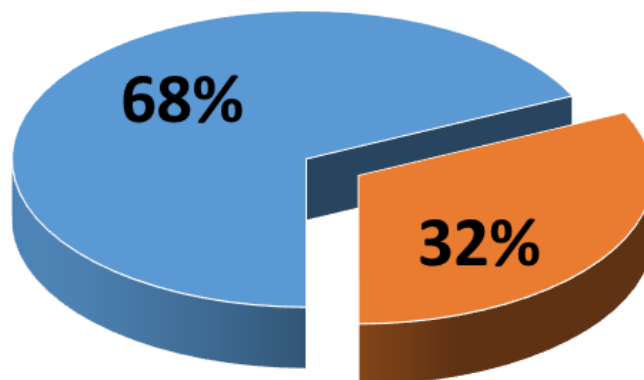
Število operacij

Neto tlorisna površina

Upravičeni stroški

■ JZP

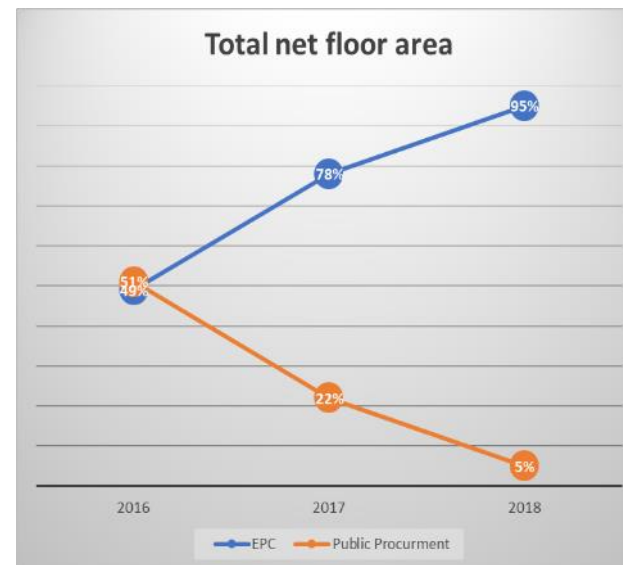
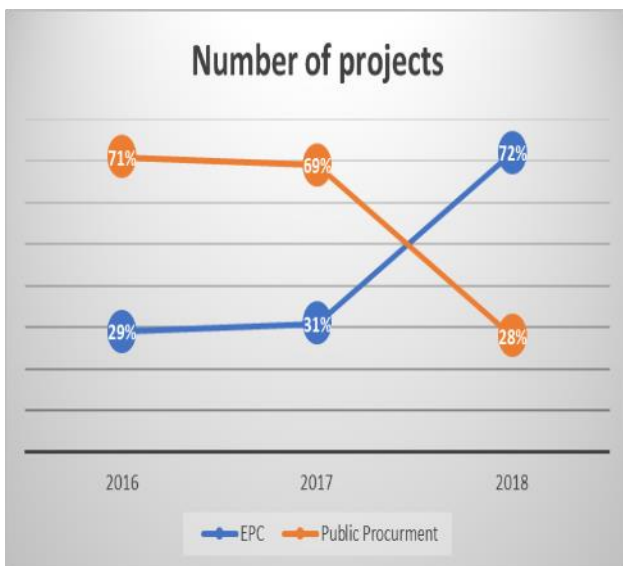
■ JN

Analiza operacij iz JR za občine

Rezultati	Število operacij			Neto tlorisna površina (m ²)		
	Skupaj	JZP	JN	Skupaj	JZP	JN
2016	14	29%	71%	≈82.500	49%	51%
2017	13	31%	69%	≈105.000	78%	22%
2018	18	72%	28%	≈245.000	95%	5%

Javni razpis in povabili v 2019

V okviru letošnjega javnega razpisa in povabil bodo razpoložljiva sredstva na razpolago za črpanje v letih 2019, 2020 in 2021:

- Javni razpis za občine (JOB_2019):
15.000.000 € EU sredstev → predvidena objava v maju
- Povabilo za ožji javni sektor (OJS_2019):
6.500.000 € EU sredstev → objavljen v februarju
- Povabilo za širši javni sektor (ŠJS_2019):
12.000.000 € EU sredstev → objavljen v februarju

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

**Hvala za vašo
pozornost!**

mzi.pp-eps@gov.si